

ÚLOHA ZLOMOVÝCH STRUKTUR VE VÝVOJI STŘEDOČESKÉ OBLASTI

P. Röhlich

Pod Lysinami 23, 147 00 Praha 4

Kadomské strukturní patro tepelsko-barrandienského bloku je hlubinnými zlomy sv.-jz. směru rozděleno na tři kry s odlišným faciálním a magmatickým vývojem. Od SZ k JV to jsou: západočeská kra - kladenský hlubinný zlom - blovická kra - klatovský hlubinný zlom - středočeská kra.

S t ř e d o č e s k á k r a, plošně nejmenší, je od moldanubika oddělena kombinací hlubinných zlomů benešovského a jáchymovského, svírajících zhruba pravý úhel. Středočeská kra se vyznačuje mj. vápenatoalkalickou povahou proterozoických magmatitů se značným podílem Na-ryolitů a jejich subvulkanických ekvivalentů. To spolu s dalšími indiciemi svědčí o přítomnosti kontinentálního typu kůry v mladším proterozoiku. Středem kry se táhne jílovské pásmo, mladoproterozoická riftová zóna s vulkanickou a subvulkanickou výplní. Většinu jv. okraje jílovského pásma tvoří zlom aktivní už v mladším proterozoiku, podle něhož sousední kra relativně poklesla. Také jz. ukončení jílovského pásma je dáno zlomem (patrně už primárně), který patří k povrchovým projevům jáchymovského hlubinného zlomu. Oba uvedené zlomy byly znovu aktivovány v ordoviku, kdy podmiňovaly vznik úzkých korytovitých depresí s poměrně jednotvárným, téměř výlučně klastickým vývojem mořských sedimentů ordovicko-devonského megacyklu (rožmitálské a mirovické koryto).

K l a t o v s k ý h l u b i n n ý z l o m, ve svém jz. úseku ztotožňovaný se středočeským švem, se sv. od Rožmitálu p. Tř. nejvýrazněji projevuje jako příbramská jílová rozsedlina, strmý přesmyk aktivní zejména při kadomském a variském vrásnění, ale i během kambria. Úloha klatovského hlubinného zlomu v ordovicko-devonské etapě je nejistá, ale mohl podmiňovat občasné vystupování hřbetu oddělujícího pražskou pánev od pánve metamorfovaných ostrovů.

K l a d e n s k ý h l u b i n n ý z l o m se projevoval v neoproterozoiku jako hlavní pásmo silného, převážně tholeiitového vulkanismu a zároveň jako faciální rozhraní mezi blovickou a západočeskou krou. Při kadomském vrásnění byl významným poruchovým pásmem a ve svrchním kambriu zónou výstupu vulkanitů křivoklátsko-rokycanského pásma.

V p r a ž s k é p á n v i chybí indicie prekambriického založení hlavních zlomů aktivních v ordoviku až středním devonu. Mírně odlišný směr (VSV-ZJZ) hlavních směrných zlomů (pražského, tachlovického, kodského) svědčí pro jejich pozdější vznik, nejspíše v ordoviku. Průběh faciálních pásem a vulkanických center v ordoviku až devonu naznačuje jednak vliv kadomských struktur, jednak nové směry. Příčné faciální rozčlenění pražské pánve je zřejmé a svědčí o značném vlivu starších nehomogenit a rozlámání fundamentu na vývoj pánve.